

МАЗМҰНЫ

<i>Кусаинова Ж.Д., Булегенов Т.А., Абралина Ш.Ш., Жапар Ж.Б., Абильтаев А.М., Тулешова Г.Т., Джакова Г.Е., Абильмажинова Г.Д., Таштемирова О.Г., Сулейменова Д.М.</i> Медициналық студенттердің инфекциялық эндокардит және оның алдын алу шаралары туралы хабардар болуы: Көлденең зерттеу	4
<i>Кошеров Б.Н., Жунусов Е.С., Ли Е.А., Gheorghe Placinta, Тулегенова Б.Р., Мхитарян К.Э., Сайжанова М.А., Рахмонов М.М.</i> COVID-19 ауруханаға жатқызу ұзақтығына әсер ететін факторлар: Қатар жүретін жағдайлардың рөлі	11
<i>Өмірбаева Б.С., Серікбаев Н.С.</i> Қазақстанның денсаулық сақтау өнімділігін жүйелі, суб-секторлық және ауру негізделген деңгейде бағалауы	18
<i>Қуандық Ұ.Е., Омарова А.О.</i> Жалпы орта білім беру мекемелері оқушыларының гигиеналық мәдениетін арттыру стратегиялары: Әдебиетке шолу	29
<i>Нукештаева К., Омарқұлов Б., Любченко М., Делеллис Н.</i> Жас балалардағы психикалық және мінез-құлық бұзылыстары саласындағы үрдістер және Қазақстанда аутизм диагноздарының өсуі: Өзгерістердің онжылдығы	37
<i>Солодовников М., Доскаalieва А., Байсханова Д., Туржанова А., Боброва К. Доскаалиев А., Акшулаков С.</i> Биобанктерді құру және қолдау принциптері: Әдебиеттер көздерін талдау	43
<i>Даниярова Г.Д., Асанова А.А., Болатов А.К., Сазонов В.Г., Пя Ю.В., Ақжолова К.Т.</i> Органдарды трансплантациялаудағы өзекті мәселелер. Әдебиетке шолу	50
<i>Яна Кирей-Ситникова, Эртаева А., Дрндаревска Д., Авертисян А., Барац Дж. М., Мируашвили Л., Сулейманова Л., Гулбани Л., Озтурк Н., Янкович Н.Ю., Ковтун О., Ходжай О., Кали С.В., Мюлер В., Орсеков Д.</i> Батыс Балқан, Шығыс Еуропа, Оңтүстік Кавказ және Орталық Азияның 15 еліндегі трансгендер әйелдердің АИТВ-ның алдын алу және емдеу қызметтеріне қол жеткізудегі гендерлік кедергілер	59
<i>Құлқаева Г.У., Юшицина Н.Г., Махамбетова М.Е.</i> Қазақстанда енгізу үшін халықтың денсаулық сақтау қызметтеріне қанағаттануын өлшеудің тиімді әдістемелерін зерделеу	74
<i>Ермахан Ж.Т., Сулейменова Р.Қ., Серик Б., Don Eliseo Lucero-Prisno III</i> Қазақстанның ауылдық аудандарында медициналық сауаттылықты арттыру мәселелері мен мүмкіндіктері: Ағымдағы үрдістер мен жақсарту стратегиялары	81

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Кусаинова Ж.Д., Булегенов Т.А., Абралина Ш.Ш., Жапар Ж.Б., Абильтаев А.М., Тулешова Г.Т., Джакова Г.Е., Абильмажинова Г.Д., Таштемирова О.Г., Сулейменова Д.М.</i> Осведомленность медицинских студентов об инфекционном эндокардите и его мерах профилактики: Поперечное исследование	4
<i>Кошерова Б.Н., Жунусов Е.С., Ли Е.А., Gheorghe Placinta, Тулегенова Б.Р., Мхитарян К.Э., Сайжанова М.А., Рахмонов М.М.</i> Факторы, влияющие на продолжительность госпитализации при COVID-19: Роль коморбидных состояний	11
<i>Омирбаева Б.С., Серикбаев Н.С.</i> Оценка продуктивности здравоохранения Казахстана на системном, суб-секторальном и уровне основанном на болезни	18
<i>Қуандық Ұ.Е., Омарова А.О.</i> Стратегии повышения гигиенической культуры учащихся средних общеобразовательных учреждений: Обзор литературы	29
<i>Нукештаева К., Омаркулов Б., Любченко М., Делеллис Н.</i> Тенденции в области психических и поведенческих расстройств у детей раннего возраста и рост числа диагнозов аутизма в Казахстане: Десятилетие перемен	37
<i>Солодовников М., Доскалиева А., Байсханова Д., Туржанова А., Боброва К. Доскалиев А., Акшулаков С.</i> Принципы создания и поддержания биобанков: Анализ литературы	43
<i>Даниярова Г.Д., Асанова А.А., Болатов А.К., Сазонов В.Г., Пя Ю.В., Акжолова К.Т.</i> Текущие проблемы трансплантации органов. Литературный обзор	50
<i>Яна Кирей-Ситникова, Эртаева А., Дрндаревска Д., Авертисян А., Барац Дж. М., Мируашвили Л., Сулейманова Л., Гулбани Л., Озтурк Н., Янкович Н.Ю., Ковтун О., Ходжай О., Кали С.В., Мюлер В., Орсеков Д.</i> Гендерные барьеры в доступе к услугам профилактики и лечения ВИЧ для трансгендерных женщин в 15 странах Западных Балкан, Восточной Европы, Южного Кавказа и Центральной Азии	59
<i>Кулкаева Г.У., Юшицина Н.Г., Махамбетова М.Е.</i> Изучение эффективных методик измерения удовлетворенности населения услугами здравоохранения для внедрения в Казахстане	74
<i>Ермахан Ж.Т., Сулейменова Р.К., Серик Б., Don Eliseo Lucero-Priso III</i> Проблемы и возможности повышения медицинской грамотности в сельских районах Казахстана: Текущие тенденции и стратегии улучшения	81

CONTENT

<i>Zhumakyz Kussainova, Tolky Bulegenov, Sholpan Abralina, Zhazira Zhapar, Askar Abiltayev, Gulnara Tuleshova, Gulzhanat Jakova, Guzyal Abilmazhinova, Olga Tashtemirova, Dana Suleymeneva</i> Awareness of medical students about Infective Endocarditis and preventive measures: A Cross-Sectional Study	14
<i>Bakhyt Kosherova, Yerzhan Zhunussov, Yevgeniya Li, Gheorghe Placinta, Bibigul Tulegenova, Xeniya Mkhitarian, Marzhan Saizhanova, Mukhsin Rakhmonov</i> Factors influencing the length of hospitalization for COVID-19 patients: The role of comorbid conditions	21
<i>Bibigul Omirbayeva, Nursultan Serikbayev</i> Assessment of Kazakhstan's healthcare productivity at the system-wide, sub-sector and disease-based levels	34
<i>Ulpan Kuandyk, Alua Omarova</i> Strategies for enhancing hygiene culture among students in secondary educational institutions: A literature review	44
<i>Karina Nukeshtayeva, Bauyrzhan Omarkulov, Marina Lyubchenko, Nailya DeLellis</i> Trends in Early Childhood Mental and Behavioral Disorders and Increasing Autism Diagnoses in Kazakhstan: A Decade of Change	52
<i>Makar Solodovnikov, Ayaulym Doskaliyeva, Dinara Baiskhanova, Ainur Turzhanova, Xeniya Bobrova, Aidos Doskaliyev, Serik Akshulakov</i> The Principles of Creating and Maintaining Biobanks: A Thorough Analysis of the Global Literature	43
<i>Gulnur Daniyarova, Aruzhan Asanova, Aidos Bolatov, Vitaliy Sazonov, Yuriy Pya, Kamila Akzholova</i> Ethical aspects of Organ Transplantation in Kazakhstan. Literature review	50
<i>Yana Kirey-Sitnikova, Aiyem Ertaeva, Dragana Drndarevska, Hmayak Avetisyan, John M. Barac, Lana Miruashvili, Leyla Suleimanova, Lika Gulbani, Natalia Ozturk, Nora Juno Jankovic, Oksana Kovtun, Olimbi Hoxhaj, Sultana Valentina Kali, Veaceslav Mulear, Daniyar Orsekov</i> Gender barriers to access to HIV prevention and treatment services for transgender women in 15 countries of the Western Balkans, Eastern Europe, South Caucasus and Central Asia	59
<i>Gulnara Kulkayeva, Nataliya Yushitsina, Meruert Makhambetova</i> Study of effective methods for measuring population satisfaction with health services for implementation in Kazakhstan	74
<i>Zhanerke Ermakhan, Roza Suleimenova, Serik Bakhtiyar, Don Eliseo Lucero-Prisno III</i> Challenges and Opportunities for Improving Health Literacy in Rural Areas of Kazakhstan: Current Trends and Strategies for Improvement	81